

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija

## VERSLO PRADŽIOS IR VERSLO PLĖTROS KONSULTACIJŲ FIKSUOTŲJŲ ĮKAINIŲ NUSTATYMO TYRIMO ATASKAITA

2016 m. balandžio 5 d.

### I. ĮVADAS

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, administruodama 2014–2020 m. Europos Sąjungos (*toliau – ES*) struktūrinių fondų investicijas pagal jos kompetencijai priskirtas sritis, rengiasi įgyvendinti priemonę „Verslo konsultantas LT“. Planuojama, kad ši priemonė prisidės prie 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos trečiojo prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“, 3.1 investicinio prioriteto „Verslumo, ypač sudarant palankesnes sąlygas pritaikyti naujas idėjas ekonominei veiklai, ir naujų įmonių, įskaitant verslo inkubatorius, steigimo skatinimas“ bei 3.1.1. konkretaus uždavinio „Padidinti verslumo lygį“ įgyvendinimo.

Priemonės tikslas yra suteikti reikiamas konsultacijas verslo pradžios, finansavimo šaltinių paieškos, naujų technologijų diegimo ir kitais verslo organizavimo klausimais smulkus ir vidutinio verslo subjektams, veikiantiems ne ilgiau kaip penkerius metus. Įgyvendinant šią priemonę ir siekiant padidinti paslaugų verslui prieinamumą ir pasiūlą, planuojama sukurti Nacionalinį verslo konsultantų tinklą, kuriuo siekiama visose Lietuvos savivaldybėse atkurti galimybę verslininkams, esant poreikiui, lengvatinėmis sąlygomis gauti aukštos kokybės informavimo / konsultavimo paslaugas įvairiais verslo pradžios ir plėtojimo klausimais.

Siekiant sumažinti administracinę naštą priemonės projektų vykdytojams, deklaruojantiems projekto įgyvendinimo metu patiriamas konsultacijų verslo klausimais išlaidas, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija numato šio tipo išlaidoms taikyti fiksuotuosius įkainius. Taikant verslo konsultacijų fiksuotuosius įkainius pareiškėjai, rengdami paraiškas, galės tiksliau planuoti būsimas projekto išlaidas, o projektų vykdytojams bus sudarytos sąlygos paprasčiau atsiskaityti už projekto lėšų panaudojimą.

Verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimu siekiama nustatyti verslo konsultacijų fiksuotuosius įkainius, teikiant konsultacijas konkrečiomis verslo konsultavimo temomis ir potemėmis, nurodytomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakyme Nr. 4-558 „Dėl nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Minėtame apraše nurodytos temos skirstomos į verslo pradžios konsultacijų temas, kurios skirtos konsultuoti įmonėms, veikiančioms ne ilgiau nei vienerius metus, ir verslo plėtros konsultacijų temas, kurios skirtos konsultuoti įmonėms, veikiančioms nuo 1 iki 5 metų.

Tyrimą, remiantis 2015 m. rugsėjo 10 d. Rinkos tyrimo, siekiant nustatyti fiksuotus įkainius priemonei „Verslo konsultantas LT“, paslaugų viešojo pirkimo sutartimi, atliko viešosios politikos analizės ir konsultacijų įmonė UAB „**BGI Consulting**“. Remiantis minėta sutartimi teikiama tyrimo ataskaita.

Tyrimo ataskaitoje aprašoma tyrimo vykdytojų naudota fiksuotųjų įkainių nustatymo metodika ir duomenų šaltiniai, taip pat pateikiamas **galutinis tyrimo rezultatas – du fiksuotieji verslo konsultacijų įkainiai, atskirai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijoms, taikytini minėtos priemonės „Verslo konsultantas LT“ veikloms įgyvendinti.**

Minėti fiksuotieji įkainiai nustatyti verslo konsultacijoms konkrečiomis temomis, kuriomis bus konsultuojama įgyvendinant priemonę „Verslo konsultantas LT“. Nustatyti įkainiai gali būti taikomi kitoms priemonėms bei projektams tais atvejais, kai vykdomos verslo konsultacijos **panašiomis temomis**.

## II. TYRIMO METODIKA

Fiksuotieji verslo pradžios ir plėtros konsultacijų įkainiai apskaičiuojami remiantis potencialių paslaugų tiekėjų rinkos tyrimo metu nustatytais vidutiniais valandiniais konsultacijų, priemonės „Verslo konsultantas LT“ veikloms aktualiomis temomis, įkainiais, prie šio fiksuotųjų verslo konsultacijų įkainių nustatymo dėmens pridėdant besikonsultuojančio darbuotojo minimalų darbo užmokestį, kuris užtikrina, kad nustatyti fiksuotieji valandiniai konsultacijų įkainiai atitiktų Europos Sąjungos reglamentuose nustatytus reikalavimus ir leidžia atsižvelgti į darbo užmokesčio sąnaudas, kurias patiria projekto vykdytojas, už besikonsultuojančio darbuotojo laiką.

Būtent minimalų valandinį darbo užmokestį fiksuotųjų verslo konsultacijų įkainių skaičiavimui naudoti nuspręsta atsižvelgiant į tai, kad vidutinis įmonės darbuotojų darbo užmokestis gali reikšmingai skirtis tarp atskirų projektų vykdytojų, o minimalus darbo užmokestis yra minimali suma, kuri galioja visoms įmonėms. Taigi tai mažiausia visiems projektų vykdytojams taikoma suma, kuri gali būti kompensuota. **Minimalus valandinis darbo užmokestis**, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1240 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“, nuo 2016 m. sausio 1 d. yra lygus **2,13 Eur**. Prieš įtraukiant minėtą dydį į fiksuotojo įkainio dydžio skaičiavimo formulę, prie šios sumos dar pridėdami darbdavio sumokami mokesčiai: 30,98 proc. mokeskis Sodrai<sup>1</sup> ir 0,2 proc. įmokos į garantinį fondą<sup>2</sup>. Taigi galutinis, **visas darbdavio patiriamas išlaidas įtraukiantis, minimalus valandinis darbo užmokestis yra lygus 2,79 Eur**<sup>3</sup>. Visuose tolesniuose skaičiavimuose, kuriuose naudojama minimalaus valandinio darbo užmokesčio dedamoji, naudojamas šis visus darbuotojo ir darbdavio sumokamus mokesčius įtraukiantis minimalus valandinis darbo užmokestis.

Nustatyti fiksuotieji verslo pradžios ir plėtros konsultacijų įkainiai pateikiami dviem formomis – įtraukiant pridėtinės vertės mokesť (*toliau – PVM*) ir neįtraukiant PVM. Standartinis PVM tarifas tyrimo atlikimo metu yra 21 proc.<sup>4</sup> Būtent toks PVM tarifas yra naudojamas šiame tyrime visais atvejais, kai skaičiavimuose naudojama PVM dedamoji.

Verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita **skirstoma į tris dalis**: pirmojoje dalyje aprašoma atlikto potencialių paslaugų tiekėjų rinkos tyrimo eiga ir rezultatai, antrojoje pateikiami galutiniai tyrimo rezultatai, trečiojoje – aprašomos nustatytų fiksuotųjų įkainių taikymo ir atnaujinimo sąlygos.

Atliekant tyrimą remiamasi šiais **pagrindiniais dokumentais ir duomenų šaltiniais**:

- Europos Komisijos Supaprastinto išlaidų apmokėjimo gairės, 2014;
- Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas Nr. I-1343, 1996;
- Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas Nr. VIII-1926, 2000;
- Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas Nr. IX-751, 2002;
- Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2016 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XII-2164, 2015;
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“;

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas Nr. I-1343, 1996

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2016 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XII-2164, 2015

<sup>2</sup> Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas Nr. VIII-1926, 2000

<sup>3</sup> Apskaičiuota prie minimalaus valandinio darbo užmokesčio pridėjus 31,18 proc. (įmokų į SODRĄ dalies ir įmokų į garantinį fondą dalies suma) minimalaus valandinio darbo užmokesčio

<sup>4</sup> Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas Nr. IX-751, 2002

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimas Nr. 1240 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“;
- Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. 4-558 „Dėl nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Tinklapyje [rekvizitai.vz.lt](http://rekvizitai.vz.lt) esantys duomenys apie konsultacijas verslui teikiančias įmones;

## II.1. POTENCIALIŲ PASLAUGŲ TIEKĖJŲ RINKOS TYRIMAS

**Potencialių paslaugų tiekėjų rinkos tyrimas buvo vykdomas keliais etapais.** Pirmiausia buvo siekiama identifikuoti potencialių paslaugų tiekėjų – verslo konsultantų, kurie galėtų patekti į būsimą Nacionalinį konsultantų tinklą – populiaciją. Šiuo tikslu iš vieną didžiausių ir išsamiausių Lietuvos įmonių katalogą pateikiančio tinklapio [rekvizitai.vz.lt](http://rekvizitai.vz.lt) buvo įsigyta 1281 įrašo duomenų bazė, kurioje pateikti duomenys pagal tokius kriterijus:

- Atrinktos įmonės ir jų kontaktai, kurių pavadinime ar veiklos aprašyme randami šie raktažodžiai: „versl konsult“;
- Iš visos įmonių, atitinkančių pirmąjį kriterijų, imties pašalinti bankrutavusių arba bankrutuojančių įmonių kontaktai<sup>5</sup>;
- Iš visos įmonių, atitinkančių pirmąjį kriterijų, imties pašalinti tų įmonių kontaktai, kurių skola Sodrai viršija 500 Eur<sup>6</sup>.

Įsigijus duomenų bazę buvo atlikta pirminė pateiktų įmonių duomenų analizė (pirminė keletu atsitiktiniu būdu atrinktų įmonių tinklapiuose nurodomų teikiamų paslaugų analizė). Šios pirminės analizės metu buvo nustatyta, kad ne visos į įsigytą duomenų bazę patekusios įmonės, kurių aprašyme randami raktažodžiai „versl konsult“ teikia verslo konsultavimo paslaugas, taip kaip jos suprantamos priemonės „Verslo konsultantas LT“ veiklų aprašyme.

Atsižvelgiant į tai, nuspręsta atlikti išsamią visų 1281 įrašo peržiūrą (įmonių tinklapiuose nurodytų teikiamų paslaugų analizę), siekiant nustatyti, įmones, kurios teikia paslaugas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakyme Nr. 4-558 „Dėl Nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ numatytomis konsultacijų temas.

Neegzistuojant įmonės tinklapiui neįmanoma patikrinti, ar įmonė iš tiesų vykdo su verslo konsultavimu susijusią veiklą, tomis temomis, kuriomis įmonės bus konsultuojamos įgyvendinant priemonę „Verslo konsultantas LT“, todėl įmonės, neturinčios internetinio tinklapio, buvo neįtrauktos į bendrą verslo konsultantų populiaciją.

Likusių 1114 įmonių tinklalapiuose pateikta informacija buvo peržiūrėta ir įmonės suskirstytos į tokias grupes:

- Netinkamos įmonės, kurių svetainė neveikia, o internetinės paieškos sistemos nepateikia jokios informacijos apie jas;
- Netinkamos įmonės, kurių veiklos sritis nėra susijusi su verslo konsultavimu priemonės „Verslo konsultantas LT“ įgyvendinimui aktualiomis temomis<sup>7</sup>;

<sup>5</sup> Informaciją apie įmonei pradėtą ar įvykdytą bankroto procedūrą tinklapis [rekvizitai.vz.lt](http://rekvizitai.vz.lt) gauna tiesiogiai iš VĮ Registrų centro ir Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos.

<sup>6</sup> Informacija apie įmonės skolą tinklapis [rekvizitai.vz.lt](http://rekvizitai.vz.lt) gauna tiesiogiai iš Sodros. Informacija apie įmonės skolos dydį pateikiama duomenų gavimo datai, šiuo atveju 2015 m. rugsėjo 16 d.

<sup>7</sup> Pavyzdžiui, savo veiklos apraše įmonė kaip konsultacijas verslui nurodo konsultavimą jos parduodamų prekių ar paslaugų pasirinkimo klausimais.

- Tinkamos įmonės, kurių veiklos sritis yra iš dalies susijusi su verslo konsultavimu priemonės „Verslo konsultantas LT“ įgyvendinimui aktualiomis temomis<sup>8</sup>;
- Tinkamos įmonės, kurių veiklos sritis yra tiesiogiai susijusi su verslo konsultavimu priemonės „Verslo konsultantas LT“ įgyvendinimui aktualiomis temomis<sup>9</sup>;
- Verslo informacijos centrai, verslo inkubatoriai, amatų rūmai.

Tiriamajai populiacijai buvo priskirtos įmonės, patekusios į dvi tinkamų įmonių grupes, taip pat verslo informacijos centrai, verslo inkubatoriai, amatų rūmai. Šiame etape nustatyta, kad **visą konsultacijas verslui teikiančių rinkos tyrimo tikslams tinkamų įmonių populiaciją sudaro 427 įmonės.**

Ketvirtajame apklausos atlikimo etape buvo parengtas klausimynas, apimantis keturis klausimus (*tyrimui naudotą klausimyną galima rasti priede Nr. 1*). Klausimynas buvo patalpintas į internetinę apklausų vykdymo sistemą [surveymonkey.com](http://surveymonkey.com), o laiškas su prašymu dalyvauti apklausoje elektroniniu paštu išsiųstas visoms 427 į tyrimo tikslams tinkamų įmonių populiaciją patekusioms įmonėms. Apklausa vykdėta 2015 metų rugsėjo 17–25 dienomis. Potencialiems apklausos dalyviams, likus keletui dienų iki numatomos apklausos pabaigos, pakartotinai buvo išsiųstas priminimas apie apklausą. Apklausiai pasibaigus nustatyta, kad **galutinę tyrimo imtį – iki apklausos pabaigos gautų atsakymų skaičių – sudaro 93 įmonių atsakymai.** Tai atitinkamai sudaro 22 proc. visos tyrimo populiacijos. **Toks atsakomumo dažnis atitinka socialinių mokslų standartus ir leidžia gautus rezultatus interpretuoti 95 proc. patikimumo lygyje, su ne didesne, nei +/- 9 proc. paklaida.**

Gauti apklausos duomenys (*duomenys pateikiami priede Nr. 2*) buvo susisteminti ir išanalizuoti. Remiantis šios analizės rezultatais nustatyti du vidutiniai valandiniai konsultacijų įkainiai – verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų. Vidutinis valandinis konsultacijų įkainis buvo apskaičiuotas dviem būdais – iš surinktų duomenų apie konsultacijų įkainius verslo pradžios ir verslo plėtros temomis vedant aritmetinį vidurkį ir apskaičiuojant šių duomenų medianą.

Kadangi apklausos metu buvo surinkti duomenys apie vidutinį valandinį konsultacijų įkainį kiekviena iš temų ir potemių, nurodytų Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakyme Nr. 4-558 „Dėl Nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, tai sudarė sąlygas vidutinį valandinį įkainį kaip aritmetinį vidurkį apskaičiuoti pagal dvi skirtingas metodikas – apskaičiuojant kiekvienos įmonės nurodytomis temomis teikiamų konsultacijų kainų aritmetinį vidurkį ir bendrą valandos konsultacijos kainos vidurkį skaičiuoti išvedant visų įmonių vidutinių kainų aritmetinį vidurkį arba kiekvieną temą ir jos vidutinį įkainį laikant atskiru stebėjimo atveju ir skaičiuojant konsultacijų temų valandinio įkainio aritmetinį vidurkį. Vidutinį valandinį įkainį skaičiuojant naudojant pirmąjį metodą, turimi 93 stebėjimo atvejai, skaičiuojant antruoju metodu stebėjimo atvejų skaičius padidinamas iki 467, skaičiuojant verslo pradžios konsultacijų įkainį, ir iki 411, skaičiuojant verslo plėtros konsultacijų įkainį. Toks stebėjimo atvejų skaičiaus išplėtimas užtikrina tikslesnius rezultatus, todėl skaičiavimui pasirinkta būtent ši metodika.

Skaičiuojant visų stebėjimų (kiekviena konkrečia tema pateiktų įkainių) aritmetinį vidurkį buvo atmestos labiausiai devijuojančios – mažiausios ir didžiausios reikšmės. Mažiausiomis reikšmėmis šiuo atveju laikytos tokios, kur įkainis už konsultacijos valandą nesiekė 9 eurų. Tarp įmonių, teikiančių konsultacijas verslo pradžios klausimais, tokias reikšmes pateikė 2 įmonės ir skaičiuojant vidurkį buvo atmesti 7 stebėjimo atvejai. Tarp įmonių, teikiančių konsultacijas verslo plėtros klausimais, tokias reikšmes

<sup>8</sup> Pavyzdžiui, įmonė teikia konsultacijas verslo pradžios klausimais, tačiau konkrečiai nenurodo, kokiomis temomis konsultuoja, todėl negalima tiksliai identifikuoti, ar šios konsultacijos atitinka priemonės „Verslo konsultantas LT“ įgyvendinimui aktualiomis temomis.

<sup>9</sup> Pavyzdžiui, įmonės tinklapyje pateikiama informacija, kad įmonė teikia konsultacijas viena ar keliomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakyme Nr. 4-558 „Dėl nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ numatytomis konsultacijų temomis.

pateikė 1 įmonė ir buvo atmesti 2 stebėjimo atvejai. Didžiausiomis reikšmėmis šiuo atveju laikytos tokios, kur įkainis už konsultacijos valandą viršijo 200 eurų. Tarp įmonių, konsultuojančių verslo pradžios klausimais, tokias reikšmes pateikė 2 įmonės ir skaičiuojant vidurkį buvo atmesti 8 stebėjimo atvejai. Tarp įmonių, konsultuojančių verslo plėtros klausimais, tokias reikšmes pateikė 3 įmonės ir buvo atmesta 12 stebėjimo atvejų.

**Pagal minėtą metodiką, remiantis apklausos duomenimis, apskaičiuoti vidutiniai valandiniai konsultacijų įkainiai išvedant aritmetinį vidurkį iš visų stebėjimo atvejų (t. y. visų konsultacijų valandinių įkainių nurodytomis temomis) atskirai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijoms. Gauti vidutiniai valandiniai įkainiai yra tokie:**

- **Verslo pradžios konsultacijų (pagal aritmetinį vidurkį) – 71 Eur/val.;**
- **Verslo plėtros konsultacijų (pagal aritmetinį vidurkį) – 80 Eur/val.**

Vidutinį valandinį konsultacijų įkainį atskirai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijoms iš visų stebėjimo atvejų skaičiuojant **išvedant medianą gauti mažesni valandiniai įkainiai:**

- **Verslo pradžios konsultacijų (pagal medianą) – 50 Eur/val.;**
- **Verslo plėtros konsultacijų (pagal medianą) – 60 Eur/val.**

Atsižvelgiant į tai, kad nesant galimybės įtraukti patikimų istorinių 2007–2013 m. įgyvendintų panašių priemonių metu teiktų konsultacijų valandinių įkainių<sup>10</sup> ar kitų duomenų, rekomenduojamų Europos Komisijos Supaprastinto išlaidų apmokėjimo gairėse, atspindinčių realias, konkurencijos paveiktas kainas, tyrime remiamasi tik potencialių paslaugų tiekėjų rinkos tyrimo duomenimis. Taip pat į tai, kad potencialių paslaugų tiekėjai, neveikiami realios konkurencijos ir konkurso sąlygų, galimai nurodė aukštesnes kainas, negu tos, kuriomis realiai teiktų paslaugas konkuruodami rinkoje, nuspręsta tolesniuose skaičiavimuose naudoti mažesnius – išvedant medianą gautus – valandinius įkainius.

Skirtingi įkainiai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijoms skaičiuoti atsižvelgiant į tai, kad tokios temų grupės nurodytos jau minėtame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakyme Nr. 4-558 „Dėl nacionalinio verslo konsultantų tinklo veiklos organizavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tačiau atliekant tyrimą patikrinta ir galimybė išvesti vieną bendrą vidutinį konsultacijų įkainį iš visų stebėjimo atvejų.

Apskaičiavus **bendrą visoms temoms iš visų duomenų išvestą vidutinį valandinį įkainį, skaičiuojant pagal medianą, gauti tokie rezultatai:**

- **Bendras visoms temoms vidutinis valandinis konsultacijų įkainis (pagal medianą) – 55 Eur/val.**

Iš tų pačių duomenų vedant **bendrą vidutinį valandinį įkainį skaičiuojant aritmetinį vidurkį, gauti tokie rezultatai:**

- **Bendras visoms temoms vidutinis valandinis konsultacijų įkainis (pagal aritmetinį vidurkį) – 75 Eur/val.**

Dėl jau anksčiau minėtų priežasčių, pasirinkus taikyti tik vieną bendrą įkainį visoms pagal priemonę teikiamoms konsultacijoms, būtų renkamas pagal medianą apskaičiuotas bendras vidutinis valandinis įkainis. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad skirtumas tarp pagal medianą apskaičiuotų vidutinių valandinių

<sup>10</sup> Atliekant tyrimą informacija apie valandinius verslo konsultacijų įkainius panašaus pobūdžio priemonėse, įgyvendintose 2007–2013 m. buvo surinkta, tačiau įvertinus gautą informaciją kaip nepakankamai patikimą ji toliau tyrime nenaudota

konsultacijų įkainių atskirai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijoms yra gana ryškus (apie 20 procentų), o taikant bendrą vidutinį valandinį konsultacijų įkainį išlieka apie 10 procentų nuokrypis (t. y. taikant bendrą vidutinį valandinį konsultacijų įkainį verslo pradžios konsultacijoms, įkainis apie 10 procentų viršija nustatytą realų vidutinį tokio tipo konsultacijų įkainį, o bendrą vidutinį valandinį konsultacijų įkainį taikant verslo plėtros konsultacijoms, šis įkainis yra apie 10 procentų mažesnis, nei realus nustatytas vidutinis valandinis tokio tipo konsultacijų įkainis), nuspręsta tolesnius skaičiavimus atlikti naudojant du atskirus – verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainius.

### III. TYRIMO REZULTATAI

Fiksuotieji valandiniai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainiai be PVM ir su PVM apskaičiuojamas pagal žemiau pateiktas formules:

$$F\text{I}_{\text{ verslo pradžios konsultacijų (be PVM)}}^{11} = V\text{I}_{\text{ verslo pradžios}} + DU_{\text{ valandinis}}$$

$$F\text{I}_{\text{ verslo pradžios konsultacijų (su PVM)}} = V\text{I}_{\text{ verslo pradžios}} * PVM + DU_{\text{ valandinis}}$$

$$F\text{I}_{\text{ verslo plėtros konsultacijų (be PVM)}}^{12} = V\text{I}_{\text{ verslo plėtros}} + DU_{\text{ valandinis}}$$

$$F\text{I}_{\text{ verslo plėtros konsultacijų (su PVM)}} = V\text{I}_{\text{ verslo plėtros}} * PVM + DU_{\text{ valandinis}}$$

Potencialių tiekėjų rinkos tyrimo metu gautas vidutinis valandinis verslo pradžios konsultacijų įkainis yra lygus 50 Eur/val., vidutinis valandinis verslo plėtros konsultacijų įkainis yra lygus 60 Eur/val. Naudojamas minimalaus valandinio darbo užmokesčio dydis, įtraukiant visus darbuotojo ir darbdavio sumokamus mokesčius lygus 2,79 Eur. Apskaičiuojant kainą su PVM naudojamas šiuo metu galiojantis standartinis PVM tarifas – 21 proc.

#### Fiksuoto valandinio verslo pradžios konsultacijų įkainio skaičiavimas:

$$F\text{I}_{\text{ verslo pradžios konsultacijų (be PVM)}} = 50 + 2,79 = 52,79 \text{ Eur/val.};$$

$$F\text{I}_{\text{ verslo pradžios konsultacijų (su PVM)}} = 50 * 1,21 + 2,79 = 63,29 \text{ Eur/val.}$$

#### Fiksuoto valandinio verslo plėtros konsultacijų įkainio skaičiavimas:

$$F\text{I}_{\text{ verslo plėtros konsultacijų (be PVM)}} = 60 + 2,79 = 62,79 \text{ Eur/val.};$$

$$F\text{I}_{\text{ verslo plėtros konsultacijų (su PVM)}} = 60 * 1,21 + 2,79 = 75,39 \text{ Eur/val.}$$

<sup>11</sup> F<sub>I</sub> verslo pradžios –fiksuotasis valandinis verslo pradžios konsultacijų įkainis; V<sub>I</sub> verslo pradžios – reprezentatyvios potencialių paslaugų tiekėjų apklausos metu nustatytas vidutinis verslo pradžios konsultacijų valandinis įkainis; DU valandinis – minimalus valandinis darbo užmokestis šalyje

<sup>12</sup> F<sub>I</sub> verslo plėtros –fiksuotasis valandinis verslo plėtros konsultacijų įkainis; V<sub>I</sub> verslo plėtros – reprezentatyvios potencialių paslaugų tiekėjų apklausos metu nustatytas vidutinis verslo plėtros konsultacijų valandinis įkainis; DU valandinis – minimalus valandinis darbo užmokestis šalyje

#### IV. NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ TAIKYMAS

Projektų vykdytojams kurie turi galimybę PVM įtraukti į atskaitą, turėtų būti taikomi fiksuotųjų įkainių dydžiai be PVM. Tuo tarpu projektų vykdytojams, kurie tokios galimybės neturi, turėtų būti taikomi fiksuotųjų įkainių dydžiai su PVM.

Siekiant sumažinti administracinę naštą projektų vykdytojams, dokumentiniai įrodymai projekto išlaidoms, kurios apmokamos pagal fiksuotuosius įkainius, bus pagrįsti VŠĮ „Versli Lietuva“ kas mėnesį UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – INVEGA) pateikiama ataskaita apie projekto vykdytojo gautas konsultacijų valandas („Ataskaita apie gautų per ataskaitinį laikotarpį konsultacijų pagal priemonę "Verslo konsultantas LT" teikimą“). Ataskaita apie gautas konsultacijas teikiama vadovaujantis INVEGOS su VŠĮ „Versli Lietuva“ sudaryta bendradarbiavimo sutartimi dėl informacijos, susijusios su konsultacijomis, dėl kurių INVEGA pasirašys dotacijų sutartis su pareiškėjais, teikimo įgyvendinančiai institucijai. Kitokius įvykusių konsultaciją liudijančius dokumentus (sąskaitas-faktūras, sutartis ar perdavimo-priėmimo aktus) konsultantai, VŠĮ „Versli Lietuva“ įsipareigoja saugoti ne trumpiau kaip 3 metus po priemonės įgyvendinimo pabaigos, tačiau jie nėra kompensavimo mokėjimo sąlyga.

#### V. NUSTATYTŲ FIKSUOTŲJŲ DYDŽIŲ ATNAUJINIMAS

Atsižvelgiant į LR finansų ministerijos suderinto vartotojų kainų indekso 2016–2018 metų prognozes<sup>13</sup>, pateiktas Lentelėje 1, suderinto vartotojų kainų indekso pokyčio vidurkis programos įgyvendinimo laikotarpiu turėtų būti nežymus ir siekti 1,93 procentus. Be to, siekiama, kad nustatyti fiksuotieji valandiniai verslo pradžios ir plėtros konsultacijų įkainiai kiekvienais priemonės įgyvendinimo metais neviršytų vidutinių rinkos kainų, todėl nustatytų fiksuotųjų įkainių atsižvelgiant į infliaciją siūloma neperskaičiuoti.

**Lentelė 1. Suderinto vartotojų kainų indekso vidurkis 2016–2018 metais, proc.**

2016	2017	2018	Aritmetinis vidurkis
1,7	1,9	2,2	1,9333

Šaltinis: [http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus\\_duomenys/makroekonomika](http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus_duomenys/makroekonomika)

Nustatyti fiksuotieji valandiniai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainiai pagal šio tyrimo III dalyje „Tyrimo rezultatai“ pateiktas formules turėtų būti perskaičiuoti kiekvieną kartą šalyje pasikeitus minimaliam valandiniam darbo užmokesčiui. Už fiksuotųjų valandinių verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainių perskaičiavimą kiekvieną kartą šalyje pasikeitus minimaliam valandiniam darbo užmokesčiui atsakinga Lietuvos Respublikos ūkio ministerija.

Perskaičiuoti fiksuotieji valandiniai verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainiai bus taikomi tik naujoms, po atnaujintų fiksuotųjų valandinių verslo pradžios ir verslo plėtros konsultacijų įkainių perskaičiavimo pasirašytoms sutartims.

<sup>13</sup> Šaltinis: [http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus\\_duomenys/makroekonomika](http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus_duomenys/makroekonomika)

## PRIEDAI

### PRIEDAS 1. Tyrimo atlikimui naudotas klausimynas

1. Nurodykite Jūsų atstovaujamos įmonės pavadinimą.
2. Nurodykite miestą, kuriame yra registruota Jūsų atstovaujama įmonė.
3. Nurodykite vidutinius valandinius konsultacijų įkainius (eurais be PVM) tomis temomis, kuriomis konsultacijas teikia Jūsų įmonė. Atkreipkite dėmesį, kad šiomis temomis būtų konsultuojamos TIK įmonės, veikiančios iki 1 metų.

Verslo planavimas	
Mokesčiai ir buhalterinė apskaita	
Parama verslui, verslo finansavimo šaltiniai	
Produkto, paslaugos tobulinimas	
Pardavimas	
Rinkodara	
Sutarčių sudarymas ir valdymas	
Dokumentų rengimas ir valdymas	
Personalo valdymas, darbo teisė ir sauga	

4. Nurodykite vidutinius valandinius konsultacijų įkainius (eurais be PVM) tomis temomis, kuriomis konsultacijas teikia Jūsų įmonė. Atkreipkite dėmesį, kad šiomis temomis būtų konsultuojamos TIK įmonės veikiančios nuo 1 iki 5 metų.

Įmonės strategija	
Įmonės veiklos procesai ir veiklos efektyvumas	
Rinkodara, įmonės įvaizdžio formavimas	
Įmonės finansų valdymas	
Pardavimas ir derybos	
Investicijos ir finansavimo šaltiniai	
Teisiniai aspektai	
Projektų valdymas	

**Priedai pateikti elektroniniu formatu:**

**PRIEDAS 2. Potencialių tiekėjų rinkos tyrimo duomenys**